

Trump: de verbazing voorbij

Martin Heijnsbroek

4 februari 2017

Nu het verkiezingsgeweld in Nederland een beetje los begint te komen, is het tijd om in deze rubriek stil te staan bij de grootste Big Data-misser van 2016: het voorspellen van de Amerikaanse verkiezingen. Alle grote instituten en guru's gingen onderuit. Zo wist The New York Times met 85% zekerheid dat Clinton ging winnen van Trump, en het Princeton Election Consortium zat zelfs op 99%.

Alle nieuwe en sexy analysetechnieken konden niet helpen. Met weddenschappen werd 'the wisdom of crowds' ingezet, dankzij psychodemografische profilering van mensen begrepen we beter dan ooit de afwegingen en de tweets van burgers werden met machine learning in de gaten gehouden. Helaas zonder resultaat: waar in 2012 de gemiddelde afwijking (peiling versus resultaat) per staat 2,3% was, hadden we ditmaal te maken met een afwijking van 3,9%. Het was een terugkeer naar de jaren tachtig, toen we ook dit soort afwijkingen hadden.

De technische discussie is allang losgebroken tussen de experts, maar we weten de oorzaak nog niet, omdat de finale verkiezingsdata nog niet zijn vrijgegeven. Was misschien het opleidingsniveau van de kiezer in Wisconsin overschat, of waren het juist de goed opgeleide, zwevende Republikeinse kiezers die alsnog voor Trump naar het stemhokje gingen? En waarom zag niemand dat ras zo'n enorm verschil zou maken? Wist je dat volgens de exit polls 58% van alle blanke Amerikanen voor Trump heeft gekozen, en dat zelfs de blanke afgestudeerde kiezer meer voor Trump koos dan voor Clinton? De karakterisering van Trump-fans als een stelletje onopgeleide redneck hillbillies lijkt in ieder geval niet te kloppen.

Los van de technische discussie vraag ik me af of de media en de elite het Trump-fenomeen wel wilden begrijpen. Het leek een week voor de verkiezingen zelfs even terug naar de middeleeuwen, toen statisticus Nate Silver door de media werd aangevallen omdat hij het in zijn hoofd had gehaald om Trump een serieuze doch bescheiden (30%) kans op de overwinning te geven. Verleden week biechtte NBC-presentator Chuck Todd op dat hij de vele 'Clinton for Prison'-borden wel had gezien, maar dat zijn politieke correctheid hem in de weg stond om de enorme haat tegen Clinton te begrijpen en hiervan verslag te doen.

Nassim Taleb, de uitgesproken statisticus en schrijver, publiceerde al in september een spraakmakend artikel over het onbegrip van de elite. 'The Intellectual Yet Idiot' was volgens Taleb iemand die mensen verkettert waarvan hij het gedrag niet begrijpt, niet realiserend dat juist zijn eigen begrip hiervan te beperkt is. Het deed mij vorige week nog aan Pechtold denken, toen hij bij Jinek uitlegde dat hij bij Trump al de verbazing voorbij is.

Maar maakte het trouwens wat uit, al die verkeerde inschattingen? Zeker, maar normaal gesproken zou het Clinton moeten helpen, omdat kiezers tot de verwachte winnaar worden aangetrokken. Het wrange voor Clinton is dat zij besloot, op basis van haar rotsvaste geloof in de peilingen, haar campagne-activiteiten in 'zekere' staten op een laag pitje te zetten, waardoor zij alsnog en onnodig de race, die in werkelijkheid nek-aan-nek was, met Trump ruimschoots verloor.

*Martin
Heijnsbroek*

*'Er kozen meer blanke afgestudeerde
kiezers voor Trump dan voor Clinton'*

*'Dat klinkt
een beetje als
"alternative
data"'*

*Jan Fred
van Wijnen,
chef Morgen*